

แผนการปฏิรูป

ของ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด้านที่เสด
ที่ (สปท) ๑๕๐/๖๕๕๘

(สำเนา)

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองโน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

✓ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง แผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการปฏิรูปของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวิรัช ชินวินิจกุล	ประธานกรรมการ
๒. นายประสิทธิ์ ปทุมรักษ์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลตำรวจเอก วรพงษ์ ชิวปรีชา	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. พลโท กฤษณะ บวรรัตนารักษ์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายตระกูล วินิจนัยภาค	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. พลตำรวจเอก อัครวิน ขวัญเมือง	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. พลตำรวจโท อำนาจ นิมมะโน	โฆษกกรรมการ
๘. พันตำรวจเอก ณรัชต์ เศวตนันทน์	โฆษกกรรมการ
๙. นายจุมพล สุขมัน	เลขานุการกรรมการ
๑๐. นายวิวรรธน์ แสงสุริยะฉัตร	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ
๑๑. นายเข้มชัย ชูติวงศ์	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจเอก เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา	กรรมการ
๑๓. พลตำรวจโท อธิจักร อุตมะ	กรรมการ
๑๔. นายบัญชา ปรมิตนาภรณ์	กรรมการ
๑๕. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	กรรมการ
๑๖. นายไวกุณธ์ ทองอร่าม	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาและจัดทำแผนการปฏิรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเสร็จแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ วิรัช ชินวินิจกุล

(นายวิรัช ชินวินิจกุล)

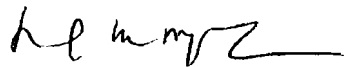
ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

สำนักกรรมการ ๒

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๐๖

สำเนาถูกต้อง

(นางนารินารถ เหนานูรักษ์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

มนศิชา /ร่าง
ธารทิพย์/พิมพ์
สายพิน/ตรวจ

สารบัญ

หน้า

แผนการปฏิรูปของคณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	๑
เรื่องที่ ๑ แผนการปฏิรูปกิจการตำรวจ	๑
๑. แผนการปฏิรูป	๑
๒. วิธีการปฏิรูป	๒
เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน	๒
- แนวทางแก้ไข	๓
เรื่อง ๒ ความเป็นอิสระในการบริหารงาน ของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง	๓
- แนวทางแก้ไข	๔
เรื่อง ๓ การวางแนวทางมาตรฐานการแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการตำรวจ	๔
- แนวทางแก้ไข	๕
เรื่อง ๔ การถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานที่มีภารกิจ หน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ เพื่อแบ่งเบา ภาระของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๕
- แนวทางแก้ไข	๖
เรื่อง ๕ ระบบงบประมาณของตำรวจ	๖
- แนวทางแก้ไข	๖
เรื่อง ๖ การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในกิจการของตำรวจ	๖
- แนวทางแก้ไข	๗
เรื่อง ๗ การจัดระบบนิติวิทยาศาสตร์	๗
- แนวทางแก้ไข	๗
เรื่อง ๘ การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน	๘
- แนวทางแก้ไข	๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เรื่อง ๙ ระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และระบบการฝึกอบรม - แนวทางแก้ไข	๙
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๙
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๑๒
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑๒
ตารางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เรื่อง แผนการปฏิรูปกิจการตำรวจ	๑๓
เรื่องที่ ๒ แผนการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กร กระบวนการยุติธรรม	๒๓
๑. แผนการปฏิรูป	๒๓
๒. วิธีการปฏิรูป	๒๓
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๒๕
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๒๖
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๒๖
ตารางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เรื่อง แผนการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กร กระบวนการยุติธรรม	๒๗
เรื่องที่ ๓ แผนการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการอำนวยความสะดวกเพื่อประชาชน	๓๓
๑. แผนการปฏิรูป	๓๓
๒. วิธีการปฏิรูป	๓๓
๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป	๓๔
๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ	๓๕
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๓๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตารางการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรม
เรื่อง แผนการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชน

๓๖

แผนการปฏิรูป

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เรื่องที่ ๑ แผนการปฏิรูปกิจการตำรวจ

๑. แผนการปฏิรูป

- ปัญหา

โดยที่การบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มีเหตุและปัจจัยสำคัญอันก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสังคมในวงกว้าง ทั้งในด้านการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการอำนวยความสะดวก สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองในการบริหาร และการปฏิบัติงานของตำรวจทุก ๆ ด้าน ดังจะเห็นได้ว่าเกือบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีการเปลี่ยนตัวอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของตำรวจตอบสนองต่อผลประโยชน์ทางการเมือง นอกจากนี้ระบบงานบริหารภายในกับโครงสร้างและระบบงานของตำรวจเองก็มีปัญหา จนกระทั่งประชาชนไม่เชื่อถือ ขาดความเชื่อมั่น และไม่มีใจไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานสอบสวนคดีอาญาซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อยู่ในภาวะที่ประชาชนไม่เชื่อมั่นว่าพนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและมีประสิทธิภาพแท้จริง มีการร้องเรียนว่าการสอบสวนมีปัญหาตั้งแต่การไม่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษจากประชาชน ไม่สอบสวนจับตัวผู้กระทำผิดมารับโทษตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความเดือดร้อนต่อประชาชน ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนกระทั่งมีเสียงเรียกร้องจากสาธารณชนให้มีการปฏิรูปประเทศไทย รวมถึงการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ท่ามกลางกระแสเรียกร้องของประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียจากภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญว่าการปฏิรูปกิจการตำรวจมีความสำคัญเร่งด่วนซึ่งจะต้องเร่งรัดแก้ไขหรือทำการปฏิรูปเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความสะดวกทางอาญาเป็นไปด้วยความเป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยแท้จริง การปฏิรูปกิจการตำรวจจึงจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้

เรื่อง ๑ : ระบบงานสอบสวน

เรื่อง ๒ : ความเป็นอิสระในการบริหารงานของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง

เรื่อง ๓ : การวางแนวทางมาตรฐานการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจ

เรื่อง ๔ : การถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ

เรื่อง ๕ : ระบบงบประมาณของตำรวจ

เรื่อง ๖ : การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจการของตำรวจ

เรื่อง ๗ : การจัดระบบนิติวิทยาศาสตร์

เรื่อง ๘ : การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

เรื่อง ๙ : ระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และระบบการฝึกอบรม

๒. วิธีการปฏิรูป

- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

จากสภาพปัญหาข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแนวทางปฏิรูปทั้ง ๙ เรื่องดังกล่าว คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เห็นว่า เมื่อพิจารณา โดยคำนึงถึงความสำคัญ เร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผล สามารถดำเนินการปฏิรูปกิจการตำรวจตามลำดับ ดังนี้

เรื่อง ๑ : ระบบงานสอบสวน

เนื่องจากปัจจุบันงานสอบสวนคดีอาญาของประเทศซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อยู่ในสภาวะที่ประชาชนไม่เชื่อถือเชื่อมั่นว่าพนักงานสอบสวนได้ปฏิบัติหน้าที่กันอย่างมีประสิทธิภาพและสุจริตอย่างแท้จริง การปฏิบัติงานมีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการให้บริการประชาชน ตั้งแต่การที่พนักงานสอบสวนบางส่วนไม่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษจากประชาชนคนยากจน ไม่มีอำนาจ หรือต่อสถานภาพทางสังคม ไม่ออกไปตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือไปตรวจสถานที่เกิดเหตุล่าช้า มีการเลือกปฏิบัติ ในการให้บริการ การทำสำนวนล่าช้า และไม่แจ้งความคืบหน้าทางคดีให้ผู้เสียหายทราบ เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวนอกจากจะมีผลกระทบต่อการให้บริการประชาชนแล้วยังมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพผลในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านองค์กรและบุคลากร
๒. ด้านบริหารจัดการ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน
๓. ด้านงบประมาณ
๔. ด้านวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ

อีกทั้งจากการศึกษาพบว่า การสืบสวน สอบสวน การป้องกันปราบปราม เป็นกระบวนการ ในการดำเนินการทางคดีอาญาเพื่อทราบข้อเท็จจริง พิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องโทษ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งกระบวนการไม่สามารถแยกออกจากกันได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องปรับปรุงวิธีปฏิบัติงาน สอบสวนทั้งด้านการแก้ไข ปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการประชาชน การทบทวนแนวทางการสร้างความก้าวหน้า ในสายงานสอบสวน เป็นต้น รวมทั้งต้องปรับระบบให้งานสืบสวนสอบสวนสามารถทำงานควบคู่กันไป อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำให้พนักงานสอบสวนมีความเป็นมืออาชีพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติ หน้าที่ ซึ่งจะส่งผลให้การอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรมอย่างแท้จริง โดยมีแนวทางปฏิรูป ดังนี้

- ๑) ปฏิรูปวิธีปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน โดยการแก้ไข ปรับปรุงกฎ ระเบียบและ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการ การเพิ่มงบประมาณ และการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์
- ๒) การปรับระบบการประเมินเพื่อเลื่อนตำแหน่งของพนักงานสอบสวน
- ๓) แก้ไขคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งผู้กำกับการสถานี ผู้บังคับการ และผู้บัญชาการ หน่วยปฏิบัติที่มีอำนาจในการสอบสวน
- ๔) แก้ไขกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ หัวหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้มีความเห็นสิ่งคดีในสำนวนการสอบสวน ในการรับแจ้งความพนักงานสอบสวน ต้องรับแจ้งความทุกคดี ผู้กำกับการสถานีและหัวหน้างานสอบสวนจะต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการ บริหารคดีเพื่อเชื่อมโยงระหว่างการสืบสวนสอบสวนให้มีประสิทธิภาพ สำนวนการสอบสวนต้องผ่านการ ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการรวบรวมพยานหลักฐานจากผู้กำกับการสถานีตำรวจ

๕) กำหนดเส้นทางการเติบโตให้กับพนักงานสอบสวน

๖) จัดให้มีชุดฝ้ายสืบสวนในคดีอาญา

- แนวทางแก้ไข

๑.๑ จัดชุดพนักงานสอบสวนแบบบูรณาการโดยยึดแนวทางเดียวกันกับที่ได้ปฏิบัติในสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ “นครสวรรค์โมเดล”

๑.๒ ทบทวนและจัดทำค่าของงบประมาณโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

๑.๓ ทบทวนการจัดกรอบอัตรากำลังเพื่อเกลี่ยอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงาน และปริมาณงานของแต่ละพื้นที่และแต่ละสำนักงาน

๑.๔ ทบทวนหลักเกณฑ์ในการกำหนดเส้นทางการก้าวหน้าในสายงานสอบสวนให้เลื่อนไหลตามความเหมาะสมกับลักษณะงานที่มีความเป็นวิชาชีพ

๑.๕ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระดับองค์กรและรายบุคคลให้สอดคล้องกับสมรรถนะตามลักษณะงาน (Job Description)

๑.๖ ขยายงานนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชศาสตร์ เพื่อสนับสนุนงานสอบสวนให้ครอบคลุมทั่วประเทศและเพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น

๑.๗ ทบทวนและปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๓๔

๑.๘ ทบทวนและปรับปรุง ระเบียบ ก.ตร. ว่าด้วยเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๙ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า ระบบ “CRIMES” (Criminal Record Information Management Enterprise System) และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราว มาใช้ในการปฏิบัติงานสอบสวนและบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และครอบคลุมทุกสถานีตำรวจทั่วประเทศ โดยการจัดทำ “โรงพักอิเล็กทรอนิกส์”

๑.๑๐ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งที่มีอยู่จำนวนมาก และบางฉบับมีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาอันนานให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการค้นคว้าและใช้งาน เพื่อความสะดวกและความชัดเจนในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

๑.๑๑ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับอำนาจของผู้มีความเห็นสิ่งคดี

เรื่อง ๒ : ความเป็นอิสระในการบริหารงานของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง

เนื่องจากนักการเมือง ผู้มีอิทธิพลอาศัยตำรวจเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ และช่องทางการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองโดยมิชอบและหรือใช้อำนาจของตำรวจเป็นเครื่องมือรักษาอำนาจ ดังนั้น ฝ่ายการเมืองจึงพยายามเข้าไปแทรกแซงการดำเนินงาน โดยเฉพาะแทรกแซงการใช้อำนาจการบริหารงานบุคคลในหน่วยงานตำรวจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและคุณภาพในการให้บริการประชาชน โดยผู้ที่มีอำนาจจะเข้าไปช่วยเหลือการแต่งตั้งทุกระดับ เกิดการวิ่งเต้น ชื้อขายตำแหน่ง เอื้อประโยชน์ระหว่างตำรวจกับผู้ที่มีอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองธุรกิจสีเทา ข่มขู่ ขัดขวางฝ่ายตรงข้าม ตลอดจนครอบงำองค์กรกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นอกจากนี้ภายในองค์กรตำรวจเองก็มีระบบอุปถัมภ์ สนับสนุนพรรคพวกของตนเองให้เจริญเติบโตในตำแหน่งหน้าที่โดยไม่ได้พิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

แนวทางการปฏิรูปเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจึงต้องควบคุมการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง โดยทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีความเป็นอิสระ ตลอดจนทำให้รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกล้าเป็นปากเป็นเสียงให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานดีมีความรู้ความสามารถ ซึ่งจะส่งผลไปถึงผู้บัญชาการและผู้บังคับการ ก็ต้องสร้างผลงานเพื่อเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและประชาชนเพื่อเจริญเติบโตเป็นผู้บริหารองค์กรระดับสูงต่อไป อีกทั้งต้องสร้างองค์กรตำรวจให้มีการบริหารงานไปตามอำนาจหน้าที่โดยการขับเคลื่อนจากคนในองค์กรเป็นหลักและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของตำรวจ

- แนวทางแก้ไข

๒.๑ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรการบริหารงานบุคคลของตำรวจ คือ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)

๒.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่กำกับนโยบายกิจการตำรวจ คือ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.)

๒.๓ กำหนดแนวทางการแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ได้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเป็นกลางทางการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและมีความมั่นคงในตำแหน่งสูง

เรื่อง ๓ : การวางแนวทางมาตรฐานการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจ

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้มีการกระจายอำนาจในการแต่งตั้งในลักษณะของการแบ่งอำนาจจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไปยังผู้บัญชาการซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยระดับกองบัญชาการ ให้เป็นหลักในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับรองผู้บัญชาการลงมาทุกระดับภายในกองบัญชาการที่รับผิดชอบ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจการพิจารณาอย่างแท้จริง และได้มีการออกกฎ ก.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งและโยกย้ายข้าราชการตำรวจระดับสารวัตร ถึงจเรตำรวจแห่งชาติและรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ขึ้นมาเพื่อให้มีกระบวนการที่เป็นธรรม ก่อให้เกิดขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการตำรวจโดยส่วนรวม

แต่เนื่องจากการแต่งตั้งโยกย้ายที่ผ่านมาผู้มีอำนาจไม่ว่าจะเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้บัญชาการไม่สามารถใช้อำนาจได้โดยอิสระ มักถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองในกระบวนการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจในระดับต่าง ๆ จนทำให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจไม่เป็นธรรม เพื่อมีข้อจำกัดในการพิจารณาอันเกิดจากปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงในตำแหน่ง หรือแม้แต่องค์กรเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล คือ ก.ตร. ก็ไม่อาจช่วยให้เกิดความเป็นธรรมได้ นอกจากนี้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้ในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจก็มีลักษณะของการเปิดโอกาสให้ใช้ดุลยพินิจสูง มีช่องทางในการเลือกปฏิบัติหรือใช้ดุลยพินิจที่ไม่เป็นธรรมทางปกครองได้ และบางกรณีถึงขั้นเป็นการตีความกฎหมายหรือเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่ควรจะเป็นอันถึงขั้นผิดกฎหมาย

การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การวิ่งเต้นซื้อขายตำแหน่ง เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้มีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจนและรัดกุม เพื่อให้การพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการตำรวจเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีต่อผู้ปฏิบัติงาน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจจะต้องมีความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงอาวุโส ผลการปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถ และมีการวางตัวข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับงาน การแต่งตั้งเพื่อเลื่อนตำแหน่งทุกตำแหน่ง ให้พิจารณาโดยยึดความอาวุโส

ประกอบความรู้ความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานในระดับตำแหน่งของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ การที่จะพิจารณาแต่งตั้งโดยข้ามอาวุโส จะต้องมิใช่ผลความจำเป็นตามข้อมูล ข้อเท็จจริง เฉพาะเรื่องเฉพาะรายที่มีน้ำหนักเหนือกว่าลำดับอาวุโสเท่านั้น โดยให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเพิ่มหรือลดลำดับอาวุโสขณะดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อันเป็นการลดการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งหรือโยกย้าย ควรยุบเลิกตำแหน่งที่เกินความจำเป็นและกำหนดตำแหน่งในส่วนที่มีความจำเป็นตามหลักการวิเคราะห์ปริมาณงานและคุณภาพงานอย่างแท้จริงเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งในกองบัญชาการใดให้พิจารณาแต่งตั้งจากข้าราชการตำรวจที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในกองบัญชาการนั้นเสียก่อน

- แนวทางแก้ไข

๓.๑ การทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับงาน

๓.๒ ปรับโครงสร้างอำนาจการแต่งตั้งให้เหมาะสมโดยให้ผู้บัญชาการทุกหน่วยมีอำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับรองผู้บัญชาการลงมาในสังกัด

๓.๓ กำหนดชั้นของสถานีตำรวจ ชั้นของกองบังคับการ ชั้นของกองบัญชาการ เพื่อใช้ประกอบหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง

เรื่อง ๔ : การถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ เพื่อแบ่งเบาภาระของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กว้างขวาง ตั้งแต่การรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ รวมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา และรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ซึ่งภารกิจที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของหน่วยได้อย่างเต็มความสามารถ สมควรให้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่หน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ เพื่อลดภาระการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะงานด้านป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดและรักษาความสงบเรียบร้อย อันเป็นภารกิจโดยตรงของหน่วยงานตำรวจ โดยให้หน่วยงานที่รับโอนภารกิจมีอำนาจทั้งงานสืบสวนและสอบสวน แต่ทั้งนี้ไม่ตัดอำนาจของหน่วยงานตำรวจในการสืบสวน จับกุม การกระทำความผิดต่าง ๆ ที่มีโทษทางอาญาในภารกิจที่โอนไปแล้ว โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องส่งตัวผู้กระทำความผิดไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการสอบสวนต่อไป ในกรณีการกระทำผิดเกี่ยวเนื่องซึ่งเป็นความผิดที่อยู่ในขอบเขตภารกิจของหน่วยงานตำรวจและอยู่ในขอบเขตภารกิจของหน่วยงานที่รับโอนภารกิจไปแล้วนั้น ต้องมีกฎหมายกำหนดกระบวนการ ขั้นตอน และผู้มีอำนาจรับผิดชอบหลักในการสอบสวน รับตัวผู้กระทำความผิดหรือกำหนดให้มีการสอบสวนร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับหน่วยงานอื่นที่รับโอนภารกิจ การถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ ต้องถ่ายโอนทั้งอำนาจหน้าที่ บุคลากร และงบประมาณในการปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเองทั้งหมด และต้องคุ้มครองโอกาสในการปฏิบัติงานวิชาชีพ โดยให้บุคลากรที่โอนไปสู่หน่วยงานใหม่มีความเจริญก้าวหน้าในสายงาน และได้รับ ยศ ตำแหน่ง ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิอื่น ๆ ไม่ต่ำกว่าที่บุคคลนั้นได้รับอยู่เดิม

- แนวทางแก้ไข

๔.๑ ศึกษาและวิเคราะห์ถึงภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่ามีภารกิจใดบ้างที่สมควรจะถ่ายโอนไปให้หน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงเพื่อดำเนินการ โดยร่วมกับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ

๔.๒ ถ่ายโอนภารกิจบางส่วนไปให้แก่หน่วยงานที่มีความพร้อมเพื่อดำเนินการต่อไป

เรื่อง ๕ : ระบบงบประมาณของตำรวจ

การที่จะทำให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ข้าราชการตำรวจด้วยการดูแลในเรื่องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เงินเดือน เงินค่าตอบแทนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีเกียรติ และการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยให้งบประมาณลงไปถึงสถานีตำรวจอย่างแท้จริง สำหรับระบบการกระจายอำนาจด้านงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติลงไปให้หน่วยงานถึงระดับสถานีตำรวจ การจัดสรรตามความเป็นจริง ตามข้อเท็จจริงและตามเหตุผลความจำเป็น จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีแนวทางปฏิรูป ดังนี้

๑) กองบังคับการและกองบัญชาการ จัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามกรอบวงเงินที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด บันทึกคำขอใน e - budgeting โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณเพื่อกำหนดรหัสด้านงบประมาณในระบบ เพื่อให้งานตำรวจประสบความสำเร็จต้องเพิ่มการสนับสนุนงบประมาณ ระบบ e - budgeting และระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ GFMS (Government Fiscal Management Information System) รongรับ

๒) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ และกองบังคับการ ตั้งงบประมาณในภาพรวม

๓) การบริหารงบประมาณของกองบังคับการและกองบัญชาการ ต้องโอนจัดสรรงบประมาณให้ถึงสถานีตำรวจ ผ่านระบบ GFMS การเปลี่ยนแปลงจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

- แนวทางแก้ไข

๕.๑ ทบทวนปรับปรุงการจัดทำคำขอของงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีเกียรติ และการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยให้งบประมาณลงไปถึงสถานีตำรวจอย่างแท้จริง

เรื่อง ๖ : การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจการของตำรวจ

จากการศึกษาในเรื่องของการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจการของตำรวจพบว่า

๑) โดยที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ มีใจความสำคัญว่า

“ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจัดระบบการบริหาร การปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย และการรักษาความปลอดภัยของประชาชนให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบาย งบประมาณ และอาสาสมัคร ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานตำรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช.กำหนด

การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรภาคเอกชนนั้น”

เห็นว่า ประกาศฉบับดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินการเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในกิจการตำรวจด้วยแล้ว เห็นสมควรเร่งรัดให้ ก.ต.ช. นำประกาศฉบับดังกล่าวมาพิจารณาโดยเร็ว

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชนในสถานีตำรวจ รวมถึงตำรวจภูธรจังหวัดนั้น คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริมให้ ประชาชนมีบทบาทและภารกิจในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐถือว่ามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการบริหารงานของตำรวจ ในทุกระดับตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายการพัฒนาและบริหารงานรัฐบาล เพื่อปรับปรุง กิจการตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ และให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบเพื่อให้ภาคประชาชนได้มี ส่วนร่วมกับกิจการของตำรวจอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องพิจารณาแก้ไขปรับปรุงองค์ประกอบของ กต.ตร. ให้มีความเหมาะสมและมาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง

- แนวทางแก้ไข

๖.๑ เร่งรัดให้ ก.ต.ช. นำประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มาพิจารณาโดยเร็ว

๖.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้มีความเหมาะสมและมาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง

เรื่อง ๗ : การจักระบบนิติวิทยาศาสตร์

งานนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจ เป็นงานที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติพื้นที่ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการพิสูจน์หลักฐาน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ งานตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล งานตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ เป็นต้น แต่ปัจจุบันพบว่าความไว้วางใจของ ประชาชนต่องานนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจมีน้อย จะเห็นได้ชัดเมื่อมีการตรวจพิสูจน์ในบางคดีจะมีการ เรียกร้องให้หน่วยงานอื่นเข้ามาตรวจสอบด้วย เนื่องจากเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากตำรวจ ส่งผล กระทบต่อความเชื่อมั่นและศรัทธาในการทำงานของตำรวจ ในส่วนของข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงาน ด้านนิติวิทยาศาสตร์เองก็ได้รับผลกระทบจากความไม่เจริญก้าวหน้าในหน้าที่ ถูกระบบการแต่งตั้งที่ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นไปตามหลักความรู้ความสามารถเข้ามาในหน่วยงาน ทำให้ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้ง งบประมาณที่ได้รับก็ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ แม้จะมีการเรียกร้องให้แยกเป็นอิสระจากสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ แต่หน่วยงานด้านตรวจพิสูจน์หลักฐานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความสำคัญต่อ กระบวนการยุติธรรมควรสังกัดอยู่กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเช่นเดิม เพื่อเสริมการปฏิบัติงานด้าน กระบวนการยุติธรรมของตำรวจให้เข้มแข็ง เพื่อประโยชน์กับประชาชน เพียงแต่ต้องมีการปรับปรุงองค์กร เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความเป็นวิชาชีพเฉพาะทาง

- แนวทางแก้ไข

๗.๑ กำหนดให้บุคลากรในสายตรวจพิสูจน์หลักฐานสามารถเจริญเติบโตในหน้าที่ได้ ในระบบเลื่อนไหลได้ถึงระดับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้สามารถใช้ดุลยพินิจ ได้อย่างเต็มที่และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่

- ๗.๒ สร้างความชำนาญในตำแหน่งในหน่วยโดยกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งต้องมีคุณสมบัติและประสบการณ์ในงานพิสูจน์หลักฐานด้วย
- ๗.๓ จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์หลักฐาน

เรื่อง ๘ : การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน

ปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังคงมีปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีพฤติกรรมการรีดไถ และเรียกรับผลประโยชน์จากประชาชน โดยมีเรื่องร้องเรียนจากประชาชนจำนวนมาก แต่สำนักงานจเรตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการด้านการป้องกันและปราบปราม การสืบสวน การสอบสวน การจรจร การบริการสังคมและด้านอื่น ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนหรือร้องทุกข์ข้าราชการตำรวจ พนักงานราชการ และลูกจ้าง ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งปัจจุบันสำนักงานจเรตำรวจยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามอำนาจหน้าที่ ส่วนหนึ่งมาจากการดำเนินการเกี่ยวกับการสืบสวนข้อเท็จจริงตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จเรตำรวจไม่สามารถดำเนินการได้ หากจะดำเนินการต้องได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจก่อนจึงจะมีอำนาจสามารถดำเนินการได้ ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนที่เข้ามายังสำนักงานจเรตำรวจจึงล่าช้า ประชาชนไม่เชื่อมั่นการทำงาน มองว่าเป็นการตรวจสอบการทำงานของตำรวจด้วยตนเอง อีกทั้งยังไม่ได้สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ในการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยสาธารณะ และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากตำรวจ ให้ปฏิบัติงานดังกล่าว โดยสภาพอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องได้เสมอ ประกอบกับในปัจจุบันระบบการร้องเรียนภายในองค์กรของตำรวจยังขาดประสิทธิภาพ ส่วนองค์กรตรวจสอบภายนอกองค์กรของตำรวจก็มีภาระในการตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ เป็นจำนวนมากและมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจในการบังคับให้เป็นไปตามความเห็นหรือคำวินิจฉัยขององค์กรเหล่านั้น จึงเห็นควรกำหนดแนวทางปฏิรูป โดยจัดให้มีระบบการร้องทุกข์ วิธีพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ องค์กรพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านธุรการให้แก่องค์กรพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับการใช้อำนาจและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยสาธารณะ และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากตำรวจให้ปฏิบัติงานดังกล่าวขึ้นเป็นการเฉพาะพิจารณาว่าด้วยการร้องทุกข์ ทั้งนี้ให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจ โดยคณะกรรมการต้องมีความเป็นอิสระ และเป็นหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- แนวทางแก้ไข

๘.๑ จัดรูปแบบให้สำนักงานจเรตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีอิสระสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๒ สร้างกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีประชาชนร้องขอความเป็นธรรม โดยจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจที่มีความเป็นอิสระ และเป็นหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เรื่อง ๙ : ระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และระบบการฝึกอบรม

ปัจจุบันระบบการฝึกอบรม การเรียน การสอนของหน่วยงานด้านการศึกษาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้ระบบกึ่งทหารที่มุ่งเน้นความมีวินัยและความเด็ดขาด อาจไม่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตำรวจซึ่งต้องทำงานสัมผัสกับประชาชนในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับสังคม อีกทั้งในด้านการสรรหาบุคคลในการเข้ารับราชการตำรวจนั้นก็มุ่งเน้นแต่การวัดระดับความรู้ ความสามารถ แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวัดความประพฤติ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และจิตใจของผู้สมัคร ซึ่งส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนหนึ่งกระทำผิดเป็นอาชญากรเสียเอง ซึ่งนับว่าส่งผลร้ายต่อสังคมเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการสรรหาบุคคล และหลักสูตรการฝึกอบรม การเรียน การสอน เพื่อให้สอดคล้องกับวิชาชีพตำรวจต่อไป

- แนวทางแก้ไข

๙.๑ ศึกษารูปแบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจที่สามารถวัดได้ทั้งความรู้ ความสามารถ และความประพฤติของผู้สมัครที่จะมาเป็นตำรวจ

๙.๒ ปรับปรุงระบบการฝึกอบรม การเรียน การสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอย่างแท้จริง

จากการวิเคราะห์ จัดทำแนวทางเกี่ยวกับวิธีการปฏิรูปกิจการตำรวจ ทั้ง ๙ เรื่องข้างต้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เห็นควรเสนอจัดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินการตามแผนให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)	- จัดให้มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการตำรวจ - เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๑ จัดชุดพนักงานสอบสวนแบบบูรณาการโดยยึดแนวทางเดียวกันกับที่ได้ปฏิบัติในสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ “นครสวรรค์โมเดล” ๑.๒ ทบทวนและจัดทำคำของบประมาณโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ๑.๓ ทบทวนการจัดกรอบอัตรากำลังเพื่อเกลี่ยอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงานและปริมาณงานของแต่ละพื้นที่และแต่ละสำนักงาน ๑.๔ ทบทวนหลักเกณฑ์ในการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายงานสอบสวนให้เลื่อนไหลตามความเหมาะสมกับลักษณะงานที่มีความเป็นวิชาชีพ ๑.๕ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรระดับองค์กรและรายบุคคลให้สอดคล้องกับสมรรถนะตามลักษณะงาน (Job Description) - เรื่อง ๓ การวางแนวทางมาตรฐานการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการตำรวจ ๓.๑ การทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับงาน ๓.๒ ปรับโครงสร้างอำนาจการแต่งตั้งให้เหมาะสมโดยให้ผู้บัญชาการทุกหน่วยมีอำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับรองผู้บัญชาการลงมาในสังกัด

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
	๓.๓ กำหนดชั้นของสถานีตำรวจ ชั้นของกองบังคับการ ชั้นของกองบัญชาการ เพื่อใช้ประกอบหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง - เรื่อง ๖ การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจการของตำรวจ ๖.๑ เร่งรัดให้ ก.ต.ช.นำประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มาพิจารณาโดยเร็ว ๖.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้มีความเหมาะสมและมาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง
ระยะที่ ๒ (๑๒ เดือน)	- เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๗ ทบทวนและปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๓๔ ๑.๘ ทบทวนและปรับปรุง ระเบียบ ก.ตร. ว่าด้วยเงินเพิ่มเป็นกรณีพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานสอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๓ - เรื่อง ๕ ระบบงบประมาณของตำรวจ ๕.๑ ทบทวนปรับปรุงการจัดทำคำของบประมาณประจำปีให้สอดคล้องสอดคล้องและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยให้งบประมาณลงไปถึงสถานีตำรวจอย่างแท้จริง - เรื่อง ๗ การจักระบบนิติวิทยาศาสตร์ ๗.๑ กำหนดให้บุคลากรในสายตรวจพิสูจน์หลักฐานสามารถเจริญเติบโตในหน้าที่ได้ในระบบเลื่อนไหลได้ถึงระดับผู้เชี่ยวชาญพิเศษ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนเพื่อให้สามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างเต็มที่และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ๗.๒ สร้างความชำนาญในตำแหน่งในหน่วยโดยกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งต้องมีคุณวุฒิและประสบการณ์ในงานพิสูจน์หลักฐานด้วย
ระยะที่ ๓ (๑๘ เดือน)	- เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๖ ขยายงานนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชศาสตร์ เพื่อสนับสนุนงานสอบสวนให้ครอบคลุมทั่วประเทศและเพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น ๑.๙ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรียกว่าระบบ “CRIMES” (Criminal Record Information Management Enterprise System) และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ถูกปล่อยตัวชั่วคราว มาใช้ในการปฏิบัติงานสอบสวนและบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และครอบคลุมทุกสถานีตำรวจทั่วประเทศ โดยการจัดทำ “โรงพักอิเล็กทรอนิกส์” ๑.๑๐ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งที่มีอยู่จำนวนมากและบางฉบับมีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลาอันนานให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการค้นคว้าและใช้งานเพื่อความสะดวกและความชัดเจนในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
	๑.๑๑ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับอำนาจของผู้มีความเห็นแย้งคดี - เรื่อง ๒ ความเป็นอิสระในการบริหารงานของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง ๒.๑ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรการบริหารงานบุคคลของตำรวจ คือ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ๒.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่กำกับนโยบายกิจการตำรวจ คือ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ๒.๓ กำหนดแนวทางการแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ได้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่มีความเป็นกลางทางการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระและมีความมั่นคงในตำแหน่งสูง - เรื่อง ๔ การถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ ๔.๑ ศึกษาและวิเคราะห์ถึงภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่ามีภารกิจใดบ้างที่สมควรจะถ่ายโอนไปให้หน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงเพื่อดำเนินการ โดยร่วมกับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ ๔.๒ ถ่ายโอนภารกิจบางส่วนไปให้แก่หน่วยงานที่มีความพร้อมเพื่อดำเนินการต่อไป - เรื่อง ๗ การจัดระบบนิติวิทยาศาสตร์ ๗.๓ จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพิสูจน์หลักฐาน - เรื่อง ๘ การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ๘.๑ จัดรูปแบบให้สำนักงานจเรตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีอิสระสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๘.๒ สร้างกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีประชาชนร้องขอความเป็นธรรม โดยจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับตำรวจที่มีความเป็นอิสระและเป็นหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ - เรื่อง ๙ ระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และระบบการฝึกอบรม ๙.๑ ศึกษารูปแบบการสรรหาบุคคลที่สามารถวัดได้ทั้งความรู้ ความสามารถ และความประพฤติของผู้สมัครที่จะมาเป็นตำรวจ ๙.๒ ปรับปรุงระบบการฝึกอบรม การเรียน การสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอย่างแท้จริง

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

- มาจากงบประมาณแผ่นดิน โดยพิจารณาการใช้งบประมาณตามกำหนดเวลา ๓ ระยะ ตามความจำเป็นเร่งด่วนในแต่ละระยะ ในระยะที่ ๑ ซึ่งมีความจำเป็นและสามารถกระทำได้อ่อนอาจใช้วิธีการเจียดจ่ายงบประมาณของหน่วยงาน และในกรณีใช้งบประมาณไม่เพียงพอให้หน่วยงานขออนุมัติงบกลางตามความจำเป็นเหมาะสม ส่วนแนวทางในการแก้ไขปัญหาในระยะที่ ๒ และระยะที่ ๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงยุติธรรม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำเป็นคำขอเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. กระทรวงยุติธรรม
๒. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
๓. กระทรวงสาธารณสุข
๔. กระทรวงการคลัง
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๖. กระทรวงคมนาคม
๗. กระทรวงมหาดไทย
๘. กระทรวงการต่างประเทศ
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๐. สำนักงานศาลยุติธรรม
๑๑. สำนักงานอัยการสูงสุด
๑๒. สำนักงานงบประมาณ
๑๓. คณะรัฐมนตรี
๑๔. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
แผนการปฏิรูปกิจการ ตำรวจ	โดยที่การบริหารราชการของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติตลอด ระยะเวลาที่ผ่านมา มีเหตุและปัจจัย สำคัญอันก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผล กระทบต่อประชาชนและสังคมในวง กว้าง ทั้งในด้านการรักษาความมั่นคง และความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ การดูแลความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน และการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิด จากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง ในการบริหารและการปฏิบัติงานของ ตำรวจทุก ๆ ด้าน ดังจะเห็นได้ว่า เกือบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลหรือมีการเปลี่ยนแปลงทาง การเมืองจะมีการเปลี่ยนตัวอธิบดี กรมตำรวจหรือผู้บัญชาการตำรวจ แห่งชาติ เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ตำรวจตอบสนองต่อผลประโยชน์ ทางการเมือง นอกจากนี้ระบบงาน บริหารภายในกับโครงสร้างและ ระบบงานของตำรวจเองก็มีปัญหา	- จัดให้มีคณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการตำรวจ - เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๑ จัดชุดพนักงานสอบสวน แบบบูรณาการโดยยึดแนวทาง เดียวกันกับที่ได้ปฏิบัติในสถานี ตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ “นครสวรรค์โมเดล” ๑.๒ ทบทวนและจัดทำคำขอ งบประมาณโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ๑.๓ ทบทวนการจัดกรอบ อัตรากำลังเพื่อเกลี่ยอัตรากำลังให้ เหมาะสมกับภาระงาน และปริมาณ งานของแต่ละพื้นที่และแต่ละ สำนักงาน ๑.๔ ทบทวนหลักเกณฑ์ในการ กำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสาย งานสอบสวนให้เลื่อนไหลตามความ เหมาะสมกับลักษณะงานที่มีความ เป็นวิชาชีพ	ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)	- มาจากงบประมาณแผ่นดิน โดยพิจารณาการใช้งบประมาณ ตามกำหนดเวลา ๓ ระยะ ตาม ความจำเป็นเร่งด่วนในแต่ละ ระยะ ในระยะที่ ๑ ซึ่งมีความ จำเป็นและสามารถกระทำได้ ก่อนอาจใช้วิธีการ เจียดจ่ายงบประมาณของ หน่วยงาน และในกรณีที่ งบประมาณไม่เพียงพอให้ หน่วยงานขออนุมัติงบกลาง ตามความจำเป็นเหมาะสม ส่วนแนวทางในการแก้ไข ปัญหาในระยะที่ ๒ และระยะ ที่ ๓ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ หลักคือ สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวง ยุติธรรม กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำเป็นคำขอเพื่อขอรับ จัดสรรงบประมาณใน ปีงบประมาณถัดไป	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑. กระทรวงยุติธรรม ๒. กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ๓. กระทรวงสาธารณสุข ๔. กระทรวงการคลัง ๕. กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา ๖. กระทรวงคมนาคม ๗. กระทรวงมหาดไทย ๘. กระทรวงการ ต่างประเทศ ๙. กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๑๐. สำนักงานศาลยุติธรรม ๑๑. สำนักงานอัยการสูงสุด ๑๒. สำนักงานงบประมาณ ๑๓. คณะรัฐมนตรี ๑๔. สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	จนกระทั่งประชาชนไม่เชื่อถือ ขาดความเชื่อมั่นและไม่มี ความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงาน ของตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานสอบสวนคดีอาญาซึ่งอยู่ใน ความรับผิดชอบของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ อยู่ในภาวะที่ ประชาชนไม่เชื่อมั่นว่าพนักงาน สอบสวนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความสุจริตและมีประสิทธิภาพ แท้จริง มีการร้องเรียนว่าการ สอบสวนมีปัญหาตั้งแต่การไม่รับ คำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษจาก ประชาชน ไม่สอบสวนจับตัว ผู้กระทำผิดมารับโทษตามกฎหมาย อย่างเท่าเทียมกัน สร้างความ เดือดร้อนต่อประชาชน ส่งผลกระทบต่อ ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จนกระทั่งมีเสียงเรียกร้องจาก สาธารณชนให้มีการปฏิรูปประเทศไทย รวมถึงการปฏิรูปสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ท่ามกลางกระแสเรียกร้องของ ประชาชน ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย จากภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการ ปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑.๕ จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ระดับองค์กรและรายบุคคลให้ สอดคล้องกับสมรรถนะตามลักษณะ งาน (Job Description) - เรื่อง ๓ การวางแนวทาง มาตรฐานการแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการตำรวจ ๓.๑ การทบทวนปรับปรุง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง ข้าราชการตำรวจให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับงาน ๓.๒ ปรับโครงสร้างอำนาจการ แต่งตั้งให้เหมาะสมโดยให้ผู้ บัญชาการทุกหน่วยมีอำนาจในการ แต่งตั้งข้าราชการตำรวจตั้งแต่ระดับ รองผู้บัญชาการลงมาในสังกัด ๓.๓ กำหนดชั้นของสถานี ตำรวจ ชั้นของกองบังคับการ ชั้น ของกองบัญชาการ เพื่อให้ประกอบ หลักเกณฑ์การแต่งตั้ง - เรื่อง ๖ การสร้างการมีส่วนร่วม ของภาคประชาชนในกิจการ ของตำรวจ			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญว่าการปฏิรูปกิจการตำรวจมีความสำคัญเร่งด่วนซึ่งจะต้องเร่งรัดแก้ไขหรือทำการปฏิรูปเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความสะดวกทางอาญาเป็นไปด้วยความเป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ รวมถึงเพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสามารถตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนและเข้าไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยแท้จริง การปฏิรูปกิจการตำรวจจึงจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้ เรื่อง ๑ : ระบบงานสอบสวน เรื่อง ๒ : ความเป็นอิสระในการบริหารงานของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง	๖.๑ เร่งรัดให้ ก.ต.ช. นำประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มาพิจารณาโดยเร็ว ๖.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ (กต.ตร.) ให้มีความเหมาะสมและมาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	เรื่อง ๓ : การวางแนวทาง มาตรฐานการแต่งตั้งโยกย้าย ข้าราชการตำรวจ เรื่อง ๔ : การถ่ายโอนภารกิจ ให้หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่ โดยตรงไปดำเนินการ เรื่อง ๕ : ระบบงบประมาณของ ตำรวจ เรื่อง ๖ : การสร้างการมีส่วน ร่วมของภาคประชาชนในกิจการของ ตำรวจ เรื่อง ๗ : การจัดระบบนิติ วิทยาศาสตร์ เรื่อง ๘ : การป้องกันการทุจริต คอร์รัปชัน เรื่อง ๙ : ระบบการสรรหา บุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และ ระบบการฝึกอบรม				
		- เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๗ ทบทวนและปรับปรุง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การจ่ายเงินค่าตอบแทนการสอบสวน คดีอาญา พ.ศ. ๒๕๓๔ ๑.๘ ทบทวนและปรับปรุง ระเบียบ ก.ตร.ว่าด้วยเงินเพิ่มเป็น	ระยะที่ ๒ (๑๒ เดือน)		

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		กรณีพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงาน สอบสวน พ.ศ. ๒๕๕๓ - เรื่อง ๕ ระบบงบประมาณของ ตำรวจ ๕.๑ ทบทวนปรับปรุงการ จัดทำค่าของงบประมาณประจำปี ให้สอดคล้องสอดคล้องและเพียงพอ ต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีเกียรติ และการสนับสนุนงบประมาณให้ เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยให้ งบประมาณลงไปถึงสถานีตำรวจ อย่างแท้จริง - เรื่อง ๗ การจัดระบบนิติ วิทยาศาสตร์ ๗.๑ กำหนดให้บุคลากรในสาย ตรวจพิสูจน์หลักฐานสามารถ เจริญเติบโตในหน้าที่ได้ในระบบ เลื่อนไหลได้ถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ พิเศษ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน เพื่อให้สามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่าง เต็มที่และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๗.๒ สร้างความชำนาญ ในตำแหน่งในหน่วยโดยกำหนด คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง โดยผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเลื่อน ตำแหน่งต้องมีคุณวุฒิและ ประสบการณ์ในงานพิสูจน์หลักฐาน ด้วย			
		- เรื่อง ๑ ระบบงานสอบสวน ๑.๖ ขยายงานนิติวิทยาศาสตร์ และนิติเวชศาสตร์ เพื่อสนับสนุนงาน สอบสวนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และเพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่ม มากขึ้น ๑.๙ นำระบบเทคโนโลยี สารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เรียกว่า ระบบ “CRIMES” (Criminal Record Information Management Enterprise System) และอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวผู้ถูกปล่อย ตัวชั่วคราว มาใช้ในการปฏิบัติงาน สอบสวนและบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และ ครอบคลุมทุกสถานีตำรวจ			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		ทั่วประเทศ โดยการจัดทำ “โรงพักอิเล็กทรอนิกส์” ๑.๑๐ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งที่มีอยู่จำนวนมากและบางฉบับ มีการประกาศใช้มาเป็นระยะเวลานานให้เป็นปัจจุบันและง่ายต่อการค้นคว้าและใช้งานเพื่อความสะดวกและความชัดเจนในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ๑.๑๑ ทบทวน แก้ไข ปรับปรุง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับอำนาจของผู้มีความเห็นสังคดี - เรื่อง ๒ ความเป็นอิสระในการบริหารงานของตำรวจจากการแทรกแซงทางการเมือง ๒.๑ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรการบริหารงานบุคคลของตำรวจ คือ คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๒.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ขององค์กรที่กำกับนโยบายกิจการตำรวจ คือ คณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ๒.๓ กำหนดแนวทางการแต่งตั้งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ได้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่มีความเป็นกลางทางการเมือง สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างอิสระ และมีความมั่นคงในตำแหน่งสูง - เรื่อง ๔ การถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงไปดำเนินการ ๔.๑ ศึกษาและวิเคราะห์ถึงภารกิจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่ามีภารกิจใดบ้างที่สมควรจะถ่ายโอนไปให้หน่วยงานอื่นที่มีภารกิจหน้าที่โดยตรงเพื่อดำเนินการ โดยร่วมกับบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นๆ ๔.๒ ถ่ายโอนภารกิจบางส่วนไปให้แก่หน่วยงานที่มีความพร้อมเพื่อดำเนินการต่อไป			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		- เรื่อง ๗ การจักระบบนิติ วิทยาศาสตร์ ๗.๓ จัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ พิสูจน์หลักฐาน - เรื่อง ๘ การป้องกันการทุจริต คอร์ปชั่น ๘.๑ จัดรูปแบบให้สำนักงาน จเรตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานใน สำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีอำนาจ หน้าที่ในการตรวจสอบการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มี อิสระสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ๘.๒ สร้างกลไกการตรวจสอบ ถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ตำรวจในกรณีประชาชนร้องขอความ เป็นธรรม โดยจัดให้มีคณะกรรมการ พิจารณาเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับ ตำรวจที่มีความเป็นอิสระและเป็น หน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ			

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		- เรื่อง ๙ ระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการตำรวจ และระบบการฝึกอบรม ๙.๑ ศึกษารูปแบบการสรรหาบุคคลที่สามารถวัดได้ทั้งความรู้ ความสามารถ และความประพฤติของผู้สมัครที่จะมาเป็นตำรวจ ๙.๒ ปรับปรุงระบบการฝึกอบรม การเรียน การสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจอย่างแท้จริง			

เรื่องที่ ๒ แผนการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม

๑. แผนการปฏิรูป

จากการศึกษาการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรมพบว่ามีปัญหาในแต่ละองค์กรอยู่หลายประการ ที่มีความจำเป็นจะต้องปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรเหล่านั้น แต่ในเบื้องต้นมีความสำคัญเร่งด่วนของหลายองค์กรที่มีปัญหาร่วมกัน และจะต้องพิจารณาจัดทำแผนปฏิรูปการดำเนินงานที่มีกฎหมายรองรับและมีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) กับผู้ถูกดำเนินคดีและผู้ต้องโทษทางอาญา

- ปัญหา

กระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันต้องเผชิญปัญหาหลายด้าน ทั้งในส่วนผู้กระทำความผิดและผู้ต้องโทษ ได้แก่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ปัญหาผู้ถูกดำเนินคดีซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีในชั้นปล่อยชั่วคราว ปัญหาความยากจนไม่มีเงินประกันตัวทำให้คนยากจนถูกควบคุมตัวเกือบทุกกรณี และเสียโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราว ทั้งปริมาณผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษที่อยู่ในเรือนจำมีปริมาณมากจนเกิดความแออัด และเกิดสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษที่อยู่ในเรือนจำ นอกจากนี้ การลงโทษจำคุกในความผิดเล็กน้อยจะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำความผิดของผู้ต้องโทษ และปัญหาการขาดสถานที่ลงโทษกักขังหรือการกักขังแทนค่าปรับ ประกอบกับปัญหาการปล่อยชั่วคราวของเจ้าหน้าที่หรือศาล แม้มีหลักประกันแต่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังหลบหนีเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถนำผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีหรือลงโทษได้ตามเจตนารมณ์ของการดำเนินคดี และยังมีปัญหาการขาดการป้องกันสังคมโดยการคุมความประพฤติของผู้ได้รับการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษโดยมีเงื่อนไขให้คุมความประพฤติไว้แต่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ หรือการพักการลงโทษที่ผู้ได้รับการปล่อยตัวอาจเป็นอันตรายต่อสังคม ตลอดจนการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยยังขาดมาตรการทดแทน เพื่อแก้ไขปัญหานั้น จึงมีความจำเป็นต้องนำระบบอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. วิธีการปฏิรูป

- วิเคราะห์ จัดทำแนวทาง เกี่ยวกับเรื่องที่จะปฏิรูป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ได้นำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) มาใช้กับผู้กระทำความผิดหรือระบบงานคุมประพฤติแทนการจำคุก โดยที่อุปกรณ์ดังกล่าวเป็นสายรัดลักษณะคล้ายนาฬิกา ซึ่งสามารถใช้รัดได้ทั้งข้อมือหรือข้อเท้าได้รับการพัฒนาโปรแกรมขึ้นเพื่อใช้สำหรับผู้กระทำความผิดในระบบงานคุมประพฤติ หรือผู้ต้องขังตามคำพิพากษาที่ได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษ จำนวนกว่า ๓,๐๐๐ เครื่อง โดยวิธีการเช่าในราคาประมาณ ๒๒,๐๐๐ บาทต่อเครื่องต่อปี ทั้งนี้ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดและป้องกันการกระทำความผิดเงื่อนไขของผู้ถูกคุมความประพฤติเพื่อลดความแออัดในเรือนจำและสถานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชน ป้องกันสังคมจากอาชญากรรมอันเกิดจากการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องหาหรือจำเลย จากประโยชน์ดังกล่าว สำนักงานศาลยุติธรรมได้เสนอให้นำอุปกรณ์ดังกล่าวมาปรับใช้กับผู้ต้องหาหรือจำเลย ที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวเพื่อห้ามไม่ให้ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน และเพื่อสามารถติดตามจับกุมตัวหากหลบหนี โดยต้องได้รับความ

ยินยอมจากผู้ต้องหาหรือจำเลย นอกจากนี้ช่วยแก้ปัญหาการเรียกเงินประกันเกินสมควร หากยินยอมให้มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) เพื่อลดปัญหาผู้ยากจนไม่มีเงินประกันตัว และที่สำคัญเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราวมากขึ้น ปัจจุบันได้มีการแก้ไขกฎหมายขึ้นมารองรับการนำอุปกรณ์ดังกล่าวมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แต่การแก้ไขกฎหมายดังกล่าวนั้นยังไม่ครอบคลุมทุกกรณี และมีความจำเป็นต้องพิจารณาถึงฐานความผิด หลักเกณฑ์และวิธีการที่เหมาะสมกับการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและราคาของเครื่องมือดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- แนวทางแก้ไข

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในส่วนของการปล่อยชั่วคราว สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ แล้ว จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษ การคุมประพฤติ การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

๑. แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา ในหมวดที่ ๓ โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑ แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๑ โทษ เพื่อให้สามารถนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้แทนการลงโทษในความผิดเล็กน้อย แทนโทษกักขังและการกักขังแทนค่าปรับ

๑.๒ แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๒ วิธีการเพื่อความปลอดภัย เพื่อให้สามารถนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้สำหรับวิธีการเพื่อความปลอดภัย

๑.๓. แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา หมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๓ วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ มาตรา ๕๖ และมาตราที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิด

๒. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกคุมความประพฤติให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่ศาลหรือผู้มีอำนาจกำหนด

๓. กำหนดฐานความผิดและอัตราโทษที่เหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM)

๔. กำหนดหลักเกณฑ์

๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) ในการปล่อยชั่วคราว แทนการจำคุก กักขัง การคุมประพฤติในทุกกรณี และการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามที่กฎหมายกำหนดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๔.๒ กำหนดแนวทางการทำงาน โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้ และการจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM)

๔.๓ จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการปล่อยชั่วคราว ที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๔.๔ จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการคุมประพฤติ แทนการจำคุก กักขัง และบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามกฎหมายที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง

๕. จัดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)	๕. จัดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม ๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) ในการปล่อยชั่วคราว ตามที่กฎหมายกำหนดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
ระยะที่ ๒ (๑๒ เดือน)	๔.๒ กำหนดแนวทางการทำงาน โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้และการจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) ในการปล่อยชั่วคราว ๔.๓ จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการปล่อยชั่วคราว ที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอและเหมาะสม ๑. แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา ในหมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๓ วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ มาตรา ๕๖ และมาตราที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขการคุมประพฤติ (ร่างพระราชบัญญัติอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ) ๒. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้พนักงานคุมประพฤติดำเนินการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกคุมความประพฤติให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่ศาลหรือผู้มีอำนาจกำหนด
ระยะที่ ๓ (๑๘ เดือน)	๑. แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา ในหมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๑ โทษ และส่วนที่ ๒ วิธีการเพื่อความปลอดภัย ๓. กำหนดฐานความผิดและอัตราโทษที่เหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) แทนการจำคุก กักขัง ๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) แทนการจำคุก กักขัง การคุมประพฤติ และการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามที่กฎหมายกำหนดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
	๔.๔ จัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการคุมประพฤติ แทนการจำคุก กักขัง และบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ตามกฎหมายที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง

๔. แหล่งที่มาของงบประมาณ

๑. งบประมาณแผ่นดิน (เนื่องจากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ควรจัดสรรตามลำดับที่กฎหมายได้มีการแก้ไขและใช้บังคับ)
๒. กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
๓. กองทุนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๔. เงินอุดหนุนกิจการเฉพาะ (Earmarked Budget)

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๒. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๓. สำนักงานอัยการสูงสุด
๔. สำนักงานศาลยุติธรรม
๕. กรมคุมประพฤติ
๖. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๗. กรมราชทัณฑ์
๘. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม)
๙. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
๑๐. กระทรวงการคลัง
๑๑. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
แผนการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม	จากการศึกษาการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรมพบว่าปัญหาในแต่ละองค์กรอยู่หลายประการ ที่มีความจำเป็นจะต้องปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรเหล่านั้น แต่ในเบื้องต้นมีความสำคัญเร่งด่วนของหลายองค์กรที่มีปัญหาพร้อมกัน และจะต้องพิจารณาจัดทำแผนปฏิรูปการดำเนินงานที่มีกฎหมายรองรับและมีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) กับผู้ถูกดำเนินคดีและผู้ต้องโทษทางอาญา - ปัญหากระบวนการยุติธรรมไทยในปัจจุบันต้องเผชิญปัญหาหลายด้าน	๕. จัดให้มีคณะอนุกรรมการปฏิรูปการดำเนินงานในองค์กรกระบวนการยุติธรรม ๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) ในการปล่อยชั่วคราว ตามที่กฎหมายกำหนดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)	๑. งบประมาณแผ่นดิน (เนื่องจากการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) จำเป็นต้องใช้ งบประมาณจำนวนมาก ควรจัดสรรตามลำดับที่กฎหมายได้มีการแก้ไขและใช้บังคับ) ๒. กองทุนยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ๓. กองทุนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๔. เงินอุดหนุนกิจการเฉพาะ (Earmarked Budget)	๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒. กรมสอบสวนคดีพิเศษ ๓. สำนักงานอัยการสูงสุด ๔. สำนักงานศาลยุติธรรม ๕. กรมคุมประพฤติ ๖. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ๗. กรมราชทัณฑ์ ๘. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม (กองทุนยุติธรรม) ๙. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ทั้งในส่วนผู้กระทำความผิดและผู้ต้องโทษ ได้แก่ ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ปัญหาผู้ถูกดำเนินคดีซึ่งเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนีในชั้นปล่อยชั่วคราว ปัญหาความยากจนไม่มีเงินประกันตัวทำให้คนยากจนถูกควบคุมตัวเกือบทุกกรณี และเสียโอกาสได้รับการปล่อยชั่วคราว ทั้งปริมาณผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษในเรือนจำมีปริมาณมากจนเกิดความแออัด และเกิดสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังหรือผู้ต้องโทษที่อยู่ในเรือนจำ นอกจากนี้ การลงโทษจำคุกในความผิดเล็กน้อยจะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำ ความผิดของผู้ต้องโทษ และปัญหาการขาดสถานที่ลงโทษกักขังหรือการกักขังแทนค่าปรับ ประกอบกับปัญหาการปล่อยชั่วคราวของเจ้าหน้าที่หรือศาล				๑๐. กระทรวงการคลัง ๑๑. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	แม้มีหลักประกันแต่ผู้ต้องหาหรือจำเลยยังหลบหนีเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถนำผู้กระทำ ความผิดมาดำเนินคดีหรือลงโทษได้ ตามเจตนารมณ์ของการดำเนินคดี และยังมีปัญหาการขาดการป้องกัน สังคมโดยการคุมความประพฤติ ของผู้ได้รับการรอกการลงโทษหรือ รอกการกำหนดโทษโดยมีเงื่อนไขให้ คุมความประพฤติไว้แต่ไม่ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ หรือ การพักการลงโทษที่ผู้ได้รับการ ปล่อยตัวอาจเป็นอันตรายต่อสังคม ตลอดจนการบังคับใช้วิธีการเพื่อ ความปลอดภัยยังขาดมาตรการ ทดแทน เพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้า นั้น จึงมีความจำเป็นต้องนำระบบ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว				

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๔.๒ กำหนดแนวทางการทำงาน โดยบูรณาการร่วมกันระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้และ การจัดหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) ในการปล่อย ชั่วคราว ๔.๓ จัดหาอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการปล่อยชั่วคราว ที่มี ประสิทธิภาพอย่างเพียงพอและ เหมาะสม ๑. แก้ไขปรับปรุงประมวล กฎหมายอาญา ในหมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๓ วิธีเพิ่มโทษ ลดโทษ และการรอกการลงโทษ มาตรา ๕๖ และมาตราที่เกี่ยวข้องกับ เงื่อนไขการคุมประพฤติ (ร่างพระราชบัญญัติอยู่ระหว่าง การพิจารณาของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ)	ระยะที่ ๒ (๑๒ เดือน)		

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๒. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองพ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้พนักงานคุมประพฤติมีอำนาจใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวกับผู้ถูกคุมความประพฤติให้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่ศาลหรือผู้มีอำนาจกำหนด			
		๑. แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา ในหมวดที่ ๓ ส่วนที่ ๑ โทษ และส่วนที่ ๒ วิธีการเพื่อความปลอดภัย ๓. กำหนดฐานความผิดและอัตราโทษที่เหมาะสมกับการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) แทนการจำคุก กักขัง ๔.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM)	ระยะที่ ๓ (๑๘ เดือน)		

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของ งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		แผนการจำคุก กักขัง การคุม ประพฤติ และการใช้วิธีการเพื่อ ความปลอดภัย ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม ๔.๔ จัดหาอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (Electronic Monitoring : EM) สำหรับการคุมประพฤติ แผนการ จำคุก กักขัง และบังคับใช้วิธีการ เพื่อความปลอดภัย ตามกฎหมายที่ ได้รับการแก้ไขปรับปรุง			

เรื่องที่ ๓ แผนการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชน

๑. แผนการปฏิรูป

จากการศึกษาการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชนของประเทศพบว่ายังขาดประสิทธิภาพในหลายระบบ เช่น ระบบทนายความ ระบบการคุ้มครองเหยื่อหรือการคุ้มครองพยาน ระบบการเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น แต่ในเบื้องต้นมีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูประบบทนายอาสา ทนายขอแรงที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายเกี่ยวกับทนายความ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและให้บริการแก่ประชาชนในกระบวนการยุติธรรม

- ปัญหา

ทนายความถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสร้างความเป็นธรรมในการให้คำปรึกษาทางกฎหมายและดำเนินคดี แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานานยังไม่มีมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุงให้กฎหมายมีความทันสมัยสามารถรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยที่จะต้องมีการกำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ของที่ปรึกษากฎหมายและทนายความ เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบและงานทนายความได้ โดยเฉพาะการขาดแคลนทนายความทั้งทนายอาสา และทนายขอแรง รวมถึง ที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน ที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอในการว่าความ ทนายขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะค่าตอบแทน ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในวิชาชีพทนายความ จึงมีความจำเป็นจะต้องพิจารณาทบทวนแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ รวมถึงการสร้างมาตรฐานและคุณภาพของทนายความเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๒. วิธีการปฏิรูป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ควรมีการปฏิรูประบบทนายอาสา ทนายขอแรง ที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายเกี่ยวกับทนายความ โดยการปรับปรุงองค์กรทนายความ ทั้งคุณสมบัติของการเป็นทนายความ เพื่อการพัฒนาจรรยาบรรณของทนายความ ปรับปรุงมาตรฐานและคุณภาพของทนายความ ตลอดจนการสร้างระบบการจดทะเบียนทนายความ ที่ปรึกษาและสำนักงานทนายความหรือสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ในส่วนของ การปฏิบัติหน้าที่ทนายความทั้งทนายอาสา ทนายขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชนที่มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่สามารถปฏิบัติงานช่วยเหลือหรือให้บริการทางกฎหมายแก่ประชาชนได้อย่างเหมาะสม มีมาตรฐานการทำงานและคุณภาพตามความต้องการของประชาชนนั้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในวิชาชีพทนายความให้กับประชาชน จนเกิดความไว้วางใจและนำไปสู่การเข้าถึงความเสมอภาคและเป็นธรรมของประชาชนต่อไปนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาทั้งคุณสมบัติ ความรู้ความสามารถ โดยการจัดให้มีระบบการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับค่าตอบแทนที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรฐานการทำงานและคุณภาพในการปฏิบัติงานให้สามารถช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดีในทุกขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- แนวทางแก้ไข

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องคุณสมบัติ โครงสร้างองค์กร บทบาทหน้าที่ของนายความ และระบบการปฏิบัติงานของนายอาสา นายขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน รวมทั้ง ทบทวนเกี่ยวกับค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของนายอาสา นายขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและ เยาวชน ดังนี้

๑. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เกี่ยวกับการจดทะเบียนนายความ และที่ปรึกษากฎหมาย การจดทะเบียนสำนักงานนายความและสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย ตลอดจนการ ทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงแผนการฝึกอบรมและการกำหนดหลักสูตรในการอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถและสร้างความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของนายความให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

๒. ทบทวนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนของนายอาสา นายขอแรง และที่ปรึกษา กฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน ให้มีความเพียงพอต่อการดำรงชีพและมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้จดทะเบียนนายความมาปฏิบัติหน้าที่นายความให้มากยิ่งขึ้นและมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ ของประชาชน

๓. ทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาแผนและหลักสูตรการฝึกอบรมให้นายความมีความรู้ ความสามารถ มีมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อมั่นของ ประชาชน

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก ธรรม เพื่อประชาชน

๓. กำหนดเวลาการปฏิรูป

กำหนดเวลา	ลำดับแนวทางและกิจกรรม (แนวทางปฏิรูป)
ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)	๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวก ธรรม เพื่อประชาชน ๓. ทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาแผนและหลักสูตรการฝึกอบรมให้ นายความมีความรู้ความสามารถ มีมาตรฐานและคุณภาพในการ ปฏิบัติงาน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน
ระยะที่ ๒ (๑๒ เดือน)	๒. ทบทวนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับค่าตอบแทนของนายอาสา นาย ขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน ให้มีความเพียงพอ ต่อการดำรงชีพและมีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้จด ทะเบียนนายความมาปฏิบัติหน้าที่นายความให้มากยิ่งขึ้นและ มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
ระยะที่ ๓ (๑๘ เดือน)	๑. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ เกี่ยว กับ การจดทะเบียนนายความและที่ปรึกษากฎหมาย การจดทะเบียน สำนักงานนายความและสำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย ตลอดจนการ ทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงแผนการฝึกอบรมและการกำหนดหลักสูตรใน การอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและสร้างความเชี่ยวชาญ ในการปฏิบัติงานของนายความให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

๔. แหล่งงบประมาณ

๑. สภานายความ
๒. กระทรวงยุติธรรม
๓. สำนักงานศาลยุติธรรม

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- สภานายความ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. กระทรวงยุติธรรม
๒. สำนักงานศาลยุติธรรม
๓. เนติบัณฑิตยสภา
๔. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม
๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๖. สำนักงานอัยการสูงสุด

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
แผนการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชน	จากการศึกษาการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชนของประเทศพบว่ายังขาดประสิทธิภาพในหลายระบบ เช่น ระบบทนายความ ระบบการคุ้มครองเหยื่อหรือการคุ้มครองพยาน ระบบการเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น แต่ในเบื้องต้นมีความสำคัญเร่งด่วนที่จะต้องปฏิรูประบบทนายอาสา ทนายขอแรง ที่ปรึกษากฎหมาย ในคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายเกี่ยวกับทนายความ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและให้บริการแก่ประชาชนในกระบวนการยุติธรรม - ปัญหา ทนายความถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสร้างความเป็นธรรมในการ	๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อประชาชน ๓. ทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาแผนและหลักสูตรการฝึกอบรมให้ทนายความมีความรู้ความสามารถ มีมาตรฐานและคุณภาพในการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน	ระยะที่ ๑ (๖ เดือน)ระยะ	๑. สภานายความ ๒. กระทรวงยุติธรรม ๓. สำนักงานศาลยุติธรรม	หน่วยงานหลัก - สภานายความ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑. กระทรวงยุติธรรม ๒. สำนักงานศาลยุติธรรม ๓. เนติบัณฑิตยสภา ๔. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม ๕. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๖. สำนักงานอัยการสูงสุด

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ให้คำปรึกษาทางกฎหมายและ ดำเนินคดี แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะ เวลานานยังไม่มี การปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ในปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุง ให้กฎหมายมีความทันสมัยสามารถ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ของประเทศไทยที่จะต้องมีการ กำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ของ ที่ปรึกษากฎหมายและทนายความ เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบและงาน ทนายความได้ โดยเฉพาะการขาด แคลนทนายความทั้งทนายอาสา และทนายขอแรง รวมถึง ที่ปรึกษา กฎหมายในคดีเด็กและเยาวชน ที่มี ความรู้และประสบการณ์เพียงพอ ในการว่าความ ทนายขาดแรงจูงใจ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะ ค่าตอบแทน ส่งผลให้ประชาชนขาด				

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	ความเชื่อมั่นในวิชาชีพทนายความ จึงมีความจำเป็นจะต้องพิจารณา ทบทวนแก้ไขปรับปรุง พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ รวมถึงการสร้าง มาตรฐานและคุณภาพของ ทนายความเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว				
		๒. ทบทวนระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ คำตอบแทนของทนายอาสา ทนาย ขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายในคดี เด็กและเยาวชน ให้มีความเพียงพอ ต่อการดำรงชีพและมีความเหมาะสม กับการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้จัด ทะเบียนทนายความมาปฏิบัติหน้าที่ ทนายความให้มากยิ่งขึ้นและมี จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของ ประชาชน	ที่ ๒ (๑๒ เดือน)		

เรื่อง	แผนการปฏิรูป	วิธีการปฏิรูป	กำหนดเวลา การปฏิรูป	แหล่งที่มาของงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๑. แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติ หมายคาม พ.ศ. ๒๕๒๘ เกี่ยวกับ การจดทะเบียนหมายคามและที่ ปรีกษากฎหมาย การจดทะเบียน สำนักงานหมายคามและสำนักงาน ที่ปรีกษากฎหมาย ตลอดจนการ ทบทวนเพื่อแก้ไขปรับปรุงแผนการ ฝีกอบรมและการกำหนดหลักสูตร ในการอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถและสร้างควม เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของ หมายคามให้เป็นที่ยอมรับของ สังคม	ระยะที่ ๓ (๑๘ เดือน)		